

Узагальнюючи результати проведеного аналізу практики переведення на дистанційне обслуговування розпорядників та одержувачів бюджетних коштів в системі казначейства, можемо зробити висновок, що це значно спростило та прискорило процеси взаємообміну документами між органами казначейства з однієї сторони та розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів з іншої сторони. Особливо це стало актуальним в період поширення світової пандемії COVID-19, коли необхідністю було зменшення фізичних контактів між громадянами. Використанням програмно-технічного комплексу «Клієнт казначейства – Казначейство» дало можливість зменшити до мінімуму контакти штатних працівників розпорядників та одержувачів бюджетних коштів з працівниками органів Державної казначейської служби України.

Кушнірук Олексій Іванович
Студент 2 курсу ОС «магістр» ННІОТ
Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри
фінансів ім. С.І. Юрія Коломийчук Н.М.
Західноукраїнський національний університет

МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «МЕДИЧНІ ЗАКУПІВЛІ УКРАЇНИ»

Державне підприємство «Медичні закупівлі України» було створене МОЗ України у 2018 році. Державне підприємство «Медичні закупівлі України» - це організація, що буде поетапно забезпечувати централізовану закупівлю ліків та медвиробів за кошти державного бюджету і відповідатиме за прозорість та ефективність цих процедур. Крім того, передбачено, що підприємство буде адмініструвати електронні каталоги та проводити тендери для замовників ліків і медвиробів, а також здійснювати закупівлю за рамковими угодами.

Основна ціль держпідприємства – забезпечити якісні та ефективні закупівлі лікарських засобів та медичних виробів і стати центром закупівельної експертизи щодо медичних товарів.

ДП «Медичні закупівлі України» зараз має кілька напрямків роботи, зокрема, технічно сприяє та підтримує:

- формування номенклатур та технічних завдань для закупівлі ліків та медичних виробів за державний кошт;
- збір потреби у ліках та медвиробах з регіональних управлінь та департаментів охорони здоров'я;
- закупівлі медичних товарів через міжнародні спеціалізовані організації;
- впроваджує та адмініструє електронні каталоги для вдосконалення допорогових закупівель ліків та медвиробів.

Отримання статусу централізованої закупівельної організації стане черговим кроком із впровадження оновленої концепції з реформування системи закупівель лікарських засобів та медичних виробів, яку затвердив Кабінет Міністрів України у 2017 році та імплементації європейських підходів до закупівель, задекларованих Україною.

Команда держпідприємства складатиметься з фахівців різних галузей: аналітиків, економістів, юристів, категорійних та регіональних менеджерів, які фахово підходять до процесу забезпечення закупівель та є експертами у своїх сферах. Частина команди вже набрана та забезпечує проведення пілотних закупівель за кошти Глобального Фонду, а також напрацьовує методологічну, технічну, регуляторну бази для майбутніх закупівель ліків та медвиробів за кошти державного бюджету та проведення тендерів й закупівель за рамковими угодами у статусі централізованої закупівельної організації.

Під час закупівель через міжнародні організації команда держпідприємства не просто бере участь на всіх етапах, а й перебирає досвід і найкращі світові практики міжнародних спеціалізованих організацій, що здійснюють закупівлі, зокрема щодо моніторингу та аналізу медичних товарів

на ринку, їх вартості, якості та доступності для потреб України, забезпечення впровадження ефективного та антикорупційного досвіду.

Вже цього року передбачається, що ДП «Медичні закупівлі України» планує провести пілотні централізовані закупівлі окремих ліків за кошти державного бюджету у статусі централізованої закупівельної організації.

Також працівники держпідприємства беруть участь у роботі груп експертів та фахівців із супроводу закупівель лікарських засобів та медичних виробів. На початку 2019 року МОЗ України ініціювало формування цих груп на основі нових підходів та критеріїв. Завдяки спрощенню всіх процедур, їх кількість вдалося скоротити з 80 до 29-ти. До складу сформованих експертних груп увійшли 83 експерти (лікарі та фахівці), а також - 22 представники інститутів громадянського суспільства.

Нині через міжнародні спеціалізовані організації МОЗ України закуповує ліки та медвироби за 40 програмами (доросла та дитяча онкологія, серцево-судинні захворювання, ревматоїдний артрит, легенева артеріальна гіпертензія, вроджені імунodefіцити та інші тяжкі захворювання). Наразі проводяться закупівлі за бюджет 2019 року, вже у квітні укладено договори на закупівлю з міжнародними спеціалізованими організаціями. Групи експертів з фахівцями МОЗ України та держпідприємства, а також лікарями та представниками громадськості працюють над формуванням номенклатури вже на 2020 рік. Пропозиції до номенклатури підлягають обов'язковому громадському обговоренню. Після затвердження номенклатури міністерство розпочне збір потреби у ліках та медвиробах необхідних пацієнтам. Ця потреба згодом слугує основою для формування замовлення та здійснення закупівель міжнародними спеціалізованими організаціями.

ДП «Медичні закупівлі України» в рамках діяльності груп експертів сприяє верифікації потреби, спираючись на статистичні та демографічні дані із врахуванням даних, наданих регіонами щодо типу хвороби, її важкості, ваги пацієнта, віку тощо. Цього року вперше потреба у дороговартісних ліках формується індивідуально з урахуванням специфічних медичних даних кожного

важкохворого пацієнта. Верифікація дозволяє сформувавши об'єктивну та реалістичну потребу регіонами та закуповувати лише ті препарати і в тій кількості, у якій дійсно необхідні пацієнтам. Завдяки цьому з початку року вже вдалося заощадити більше 5,55 млн. грн, що складає 24% від загальної очікуваної вартості потреби у ліках.

У березні 2019 року відбулися перші успішні аукціони державного підприємства за кошти Глобального фонду. Результати показали, що закупівельна агенція отримує значно нижчі ціни на лікарські засоби, ніж середня ціна постачальників у ProZorro. Наприклад, за результатами аукціону на закупівлю Ганцикловіру ціна знизилася до 500 грн за флакон 500 мг, що на 34% дешевше за мінімальну в ProZorro за 2018 рік - 757,56 грн: (<http://prozorro.gov.ua/tender/UA-2018-02-26-001042-c>) [46].

Наразі закупівлі лікарських засобів та медичних виробів здійснюються за підтримки таких міжнародних партнерів як USAID (проекти SAFEMed та TAPAS), UNDP, World Bank, МФ «Відродження» та Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом і малярією.

Агенція проводить закупівлі за кошти Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом і малярією (The Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria) через українську електронну систему ProZorro.

Останні закупівлі показали економію більш ніж у 5 разів. Наприклад, препарат триметоприм на виконання програм Глобального фонду ДП «Медичні закупівлі України» закупило за ціною 289 тис. гривень за лот, тоді як очікувана вартість складала 1,9 млн. гривень. Економія на цих закупівлях сягнула 85%.

Під час закупівлі Валацикловіру ДП отримало ціну нижчу на 72%, закупивши препарат напряму у виробника (6,2 грн проти 22,5 за 500 мг), у порівнянні із закупівлями інших медзакладів на ProZorro. Також в аукціоні на закупівлю Флуконазолу ціна знизилася до 1,3 грн за таблетку 100 мг, що на 77% дешевше від ціни ProZorro у 2019 року – 5,6 грн. А ціни на Азитроміцин виявилися в 5,1 рази нижчими від цьогорічних на ProZorro – 4,7 грн проти 24,1 грн за 500 мг. (рис. 2.5) [47].

У майбутньому держпідприємство має перебрати на себе функцію централізованої закупівлі ліків та медпрепаратів за кошти держбюджету за стратегічними програмами. Крім того, воно буде працювати з ринком щодо зниження цін, об'єднувати місцеві закупівлі, проводити рамкові закупівлі, формуватиме і вестиме електронні каталоги для допорогових закупівель медичних товарів, а також буде підвищувати рівень професійності в сфері закупівель.

ДП «Медичні закупівлі України» повністю забезпечуватимуть централізовані закупівлі ліків та медвиробів через відкриті торги в системі ProZorro. Закупівлі на суму меншу 200 тисяч гривень, що вважаються допороговими, будуть відбуватися через електронний каталог.

Електронний каталог лікарських засобів та медичних виробів має вигляд онлайн-магазину у системі ProZorro. Ця система дозволяє медичним закладам зручно, без бюрократичного навантаження, самостійно купувати ліки та медичні вироби. Сьогодні в системі вже зареєстровано понад 200 тисяч постачальників, що мають можливість в режимі реального часу спілкуватись із замовником та уточнювати всі деталі тендеру.

Для регіонів закупівлі через держпідприємство не є обов'язковими. Але для ефективного використання коштів вони зможуть звертатися до централізованої закупівельної організації для проведення тендерів та закупівель за рамковими угодами, які дозволять закупити більше якісних ліків за меншою вартістю.

Завдяки переведенню закупівель в електронну площину всі протиправні дії стали помітними, а інструменти аналітики перетворились на потенційну доказову базу корупційних зловживань та неефективного використання коштів. За допомогою публічного та закритого модуля аналітики можна проаналізувати закупівлі відповідно до типів процедур, оголошення торгів, інформації про організаторів та учасників, провести аналіз тендерів, вимог і скарг.

Список використаних джерел:

1. Як працює Державне підприємство «Медичні закупівлі України». МОЗ України. 2019. URL: <https://moz.gov.ua/article/news/jak-pracjuje-derzhavne-pidприємство-medichni-zakupivli-ukraini>
2. ДП «Медичні закупівлі України» показує конкурентні ціни на закупівлі ліків. Пацієнти України. 2020. URL: <https://patients.org.ua/2019/08/30/dp-medychni-zakupivli-ukrayiny-pokazuje-konkurentni-tsiny-na-zakupivli-likiv/>

Лазарєва Аліна Русланівна

*Студентка 2 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку
Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри
фінансів ім. С.І. Юрія Дем'янюк А.В.*

РОЛЬ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПІДВИЩЕННІ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ МОЛОДІ

Завдяки розширенню інформаційного простору та збільшенню засобів комунікації в освітньому середовищі виникає необхідність моніторингу якості освіти з подальшою диверсифікацією підготовки майбутніх фахівців. Особливо це стосується підготовки майбутніх фахівців з фінансової грамотності.

Формулювання «транспарентності підготовки майбутніх фахівців з фінансової грамотності (професійної освіти)» передбачає прозорість, гласність, доступність та відкритість усіх стадій професійної підготовки майбутніх фахівців та має на меті забезпечення привабливості майбутньої спеціальності й посилення конкурентоспроможності випускників ЗВО на ринку праці.

Транспарентність системи освіти – це відкритість закладів освіти у фінансово-економічній, нормативно-правовій та управлінській сфері. Невід'ємною частиною транспарентності є також певне середовище, що забезпечує надання й отримання необхідної інформації про освітні установи та